

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 28.11.2012
COM(2012) 750 final

COMUNICARE A COMISIEI

Analiza anuală a creșterii pentru 2013

INTRODUCERE

Criza financiară și economică care persistă în UE a fost un catalizator pentru o schimbare de amploare. Impactul acesteia se poate observa în restructurarea profundă a economiilor noastre care este în desfășurare în prezent. Acest proces este perturbator, pune probleme în plan politic și este dificil din punct de vedere social, dar este necesar pentru a pune bazele unei creșteri economice și competitivități viitoare care să fie inteligente, durabile și favorabile incluziunii.

Pentru a continua reformele necesare, UE trebuie să fie în măsură să demonstreze că politicile noastre funcționează, că vor produce rezultate în timp și că vor fi puse în aplicare în mod echitabil în ceea ce privește impactul asupra societăților noastre. Corectarea problemelor din trecut și înscrierea Europei pe o traiectorie de dezvoltare mai sustenabilă în viitor constituie o responsabilitate comună a statelor membre și a instituțiilor UE. Recunoscând că economiile noastre sunt strâns legate între ele, UE își reconfigurează acum guvernanta economică pentru a asigura răspunsuri mai eficace, la nivelul politicilor, la provocările prezente și viitoare.

Prezenta analiză anuală a creșterii marchează lansarea semestrului european pentru 2013 și stabilește modul în care această responsabilitate comună poate fi utilizată pentru a stimula schimbarea în întreaga UE, punând bazele pentru o revenire la creștere economică și crearea de locuri de muncă.

Contextul

Situația economică din UE a rămas fragilă în 2012. Pentru întregul an, se preconizează că PIB-ul va scădea cu 0,3% în UE și cu 0,4% în zona euro. Va fi nevoie de timp pentru a se îndrepta către o redresare economică durabilă.¹ După mai mulți ani de creștere economică lentă, criza produce consecințe sociale grave. Sistemele de protecție socială au atenuat inițial unele dintre efecte, dar impactul se resimte în prezent la toate nivelurile. Șomajul a crescut substanțial, iar dificultățile și sărăcia se află în creștere. Aceste dificultăți sunt deosebit de vizibile în zona euro, dar se extind și în afara acesteia.

Durata crizei nu a permis statelor membre să accelereze îndeplinirea obiectivelor Strategiei Europa 2020 în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, cercetarea și dezvoltarea, schimbările climatice/energia, educația și combaterea sărăciei și, în ansamblu, Europa nu și-a atins încă obiectivele sale.² Totuși, în toate aceste domenii este necesar să se înregistreze progrese pentru a evolua către o economie europeană inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.

În timp ce provocările variază semnificativ de la o țară la alta și în interiorul zonei euro, perspectiva unei redresări lente îngreunează situația pentru UE în ansamblu. Nivelurile de îndatorare acumulate de actorii publici și privați restrâng domeniul de aplicare pentru noi activități și investiții. Instrumentele de politică fiscală și monetară au fost puternic mobilizate, iar marja de manevră este în prezent limitată. Reformele structurale reprezintă un element esențial de restabilire a competitivității Europei, însă aceste decizii sunt adesea dificil de luat.

¹ Mai multe informații privind situația economică și ocuparea forței de muncă pot fi găsite în prognozele economice de toamnă ale Comisiei, publicate la 7 noiembrie 2012, și în documentele care însoțesc prezenta analiză.

² Pentru o imagine de ansamblu a progreselor înregistrate în vederea atingerii obiectivelor Strategiei Europa 2020, a se vedea: „Strategia Europa 2020 – către o economie a UE mai inteligentă, mai ecologică și mai favorabilă incluziunii?”, Eurostat, Statistici pe scurt, 39/2012.

Pentru menținerea ritmului reformelor va fi foarte important să existe transparență cu privire la obiectivele politicilor actuale și să se acorde atenție echității în ceea ce privește impactul asupra societății.

Perspectivile pe termen scurt sunt, în continuare, precare, dar există, de asemenea, și alte tendințe pozitive în joc. Dezechilibrele macroeconomice, care s-au acumulat de multă vreme, se corectează în prezent, iar unele zone ale Europei își recâștigă competitivitatea, chiar dacă există încă o cale lungă de parcurs pentru a elimina divergențele în materie de performanță.³ Se înregistrează progrese în ceea ce privește consolidarea finanțelor publice și au fost luate măsuri importante pentru a reduce tensiunile de pe piețele financiare. Un aspect important este acela că, în țările care s-au angajat să realizeze reforme profunde, apar primele indicii care arată că acestea încep să funcționeze, existând o reducere a gradului de îndatorare în sectorul public și privat din numeroase state membre și o creștere a exporturilor în mai multe țări cu deficite comerciale semnificative în perioada anterioară.

În vederea creării condițiilor pentru o redresare economică durabilă, în 2012, la nivelul UE au fost întreprinse deja multe acțiuni pentru a ieși din cercul vicios dintre deficiențele sistemelor noastre financiare, tensiunile de pe piața datoriilor suverane și creșterea economică lentă:

- crearea Mecanismului european de stabilitate prevede o măsură de protecție credibilă pentru a ajuta țările din zona euro al căror acces la finanțare este limitat;
- adoptarea de către șefii de stat sau de guvern a unui pact pentru creștere economică și locuri de muncă la Consiliul European din iunie 2012 ar trebui să intensifice eforturile legiuitorului UE și ale administrațiilor de la toate nivelurile pentru a mobiliza pârghiile de creștere pe care le au la dispoziție – de la punerea în aplicare a actelor privind piața unică la utilizarea mai bine direcționată a fondurilor structurale ale UE. De asemenea, Comisia a propus recent o strategie de îmbunătățire a funcționării piețelor energetice, precum și măsuri pentru o politică industrială consolidată;
- noi norme de consolidare a guvernantei economice, în special în zona euro, sunt puse în aplicare (legislația din „pachetul de șase”), sunt convenite (Tratatul privind stabilitatea, coordonarea și guvernanta) sau ar trebui aprobate în curând [legislația din „pachetul de două măsuri” (supraveghere și monitorizare bugetare)];
- Banca Centrală Europeană a luat măsuri importante pentru protejarea stabilității financiare în zona euro.

Sunt în curs de dezbatere alte decizii importante, care vor influența viitorul Europei:

- trebuie să ajungem în continuare la un acord global privind noul cadru financiar multianual al UE pentru perioada 2014-2020. Acesta va fi esențial pentru restabilirea creșterii economice și a competitivității în Europa și pentru atingerea obiectivelor noastre din cadrul Strategiei Europa 2020;
- sunt luate în considerare acțiuni importante în vederea consolidării uniunii economice și monetare (UEM). În paralel cu prezenta analiză, Comisia prezintă un model pentru o veritabilă UEM. Aceste aspecte vor fi de asemenea discutate la reuniunea Consiliului European din decembrie 2012.

³

Al doilea raport anual privind mecanismul de alertă [COM(2012)751] menit să identifice dezechilibrele macroeconomice este adoptat de către Comisie, împreună cu prezenta analiză.

Recomandările anuale specifice fiecărei țări care au fost adoptate în iulie 2012⁴ ar trebui să constituie baza pentru acțiunea statelor membre. Punerea lor în aplicare face obiectul unui dialog continuu între statele membre și Comisie, iar progresele înregistrate vor fi evaluate în primăvara anului viitor. Astfel cum se arată în raportul Parlamentului European privind semestrul european⁵, monitorizarea la nivelul UE îndeplinește un rol important în ceea ce privește coordonarea și completarea eforturilor proprii ale statelor membre.

Prioritățile

Scopul prezentei analize anuale a creșterii este acela de a stabili prioritățile economice și sociale pentru UE în 2013, oferind statelor membre și Uniunii Europene o orientare generală privind realizarea politicilor lor. Aceasta lansează cel de al treilea semestru european de coordonare a politicilor, prin intermediul căruia performanțele și prioritățile naționale sunt revizuite în mod colectiv, la nivelul UE, în prima jumătate a fiecărui an. În martie 2013, Consiliul European va elabora orientări, iar statele membre trebuie să prezinte programe naționale actualizate până la mijlocul lunii aprilie 2013, după care Comisia va propune recomandările specifice fiecărei țări.

Pe termen scurt, provocarea constă în restabilirea încrederii și stabilizarea situației economice și financiare, efectuând în același timp reformele structurale care vor pune bazele unei redresări economice durabile, generatoare de locuri de muncă și vor permite transformarea economiei pe termen mediu. O astfel de ajustare va necesita timp, prin urmare, trebuie întreprinse măsuri acum.

Valorificând semnele pozitive care arată că există un impact al reformelor care au fost inițiate deja, Comisia consideră că prioritățile identificate în analiza de anul trecut rămân în general valabile și că în 2013 eforturile la nivel național și la nivelul UE ar trebui să se concentreze din nou pe următoarele cinci priorități:

- continuarea consolidării fiscale diferențiate, favorabile creșterii;
- reluarea activității normale de creditare a economiei;
- promovarea creșterii și a competitivității în prezent și în viitor;
- abordarea aspectelor legate de șomaj și a consecințelor sociale ale crizei;
- modernizarea administrației publice.

1. CONTINUAREA CONSOLIDĂRII FISCALE DIFERENȚIATE, FAVORABILE CREȘTERII

Ca urmare a crizei, în zona euro, rata datoriei suverane a crescut în doar câțiva ani de la 60 % la 90 % din PIB, în medie. Finanțele publice trebuie să fie revizuite de urgență pentru a susține sistemele de protecție socială și serviciile publice, pentru a limita costurile de refinanțare pentru stat și alte autorități publice, precum și pentru a evita repercusiunile negative pentru restul economiei, inclusiv eventualele efecte de contagiune asupra altor țări. Evoluțiile demografice vor continua, de asemenea, să intensifice presiunea asupra cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației. O atenție specială trebuie acordată politicii fiscale în zona euro, în care impactul politicilor fiscale naționale nesustenabile asupra altor state membre este mult mai puternic decât în altă parte.

⁴ Recomandările specifice fiecărei țări pot fi găsite la adresa: http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/country-specific-recommendations/index_ro.htm.

⁵ Parlamentul European, „Raport referitor la semestrul european pentru coordonarea politicilor economice: punerea în aplicare a priorităților pentru 2012” [2012/2150 (INI)], octombrie 2012.

Tendința generală de consolidare fiscală care se manifestă în prezent indică faptul că se înregistrează progrese: se preconizează că deficitele publice din zona euro vor scădea de la o medie de peste 6 % din PIB în 2010 la puțin peste 3 % în 2012. Se estimează că anul viitor în zona euro și în 2014 în întreaga UE, datoria publică va atinge un nivel maxim de aproximativ 94,5 %, iar apoi ar trebui să înceapă să scadă ca procent din PIB.

Consolidarea fiscală poate avea un impact negativ asupra creșterii economice pe termen scurt. Este probabil ca acest efect să fie mai puternic în timpul crizelor financiare când condițiile de finanțare pentru alți operatori economici sunt, de asemenea, stricte. Acesta nu este totuși singurul factor care contează pentru creșterea economică: în funcție de alegerile făcute cu privire la structura ajustării, „efectul de multiplicare” al politicii fiscale va fi diferit. De exemplu, experiența a arătat că în țările cu cote relativ importante ale cheltuielilor publice în PIB și rate de impozitare relativ ridicate, consolidarea fiscală realizată printr-o reducere a cheltuielilor, mai degrabă decât printr-o creștere suplimentară a veniturilor fiscale contribuie mai mult la creșterea economică pe termen lung. Între 2009 și 2012 consolidarea fiscală a fost realizată recurgând, într-un grad relativ asemănător, la măsuri privind atât cheltuielile, cât și veniturile: se prevede o diminuare a cheltuielilor cu 2 puncte procentuale din PIB și o majorare a veniturilor cu 1,3 puncte procentuale.

În plus, scenariul alternativ de a amâna ajustarea fiscală s-ar dovedi mult mai costisitor. Mai multe state membre nu sunt în măsură să își finanțeze necesitățile adresându-se piețelor sau depun eforturi pentru a controla spreadurile în creștere în cazul obligațiunilor lor din cauza îndoielilor cu privire la sustenabilitatea finanțelor lor publice. Pentru a restabili încrederea investitorilor, a reduce costurile de rambursare a datoriilor și a crea marja de manevră fiscală, în aceste țări este necesar un efort susținut, într-un ritm corespunzător, în vederea înscrierii finanțelor publice pe o traiectorie sustenabilă. Impactul negativ asupra creșterii poate fi atenuat în mare măsură, cu condiția ca ajustarea fiscală să fie bine concepută. Redobândirea sustenabilității fiscale va fi atât în beneficiul actorilor publici, cât și al celor privați din aceste țări și va contribui la stabilitatea financiară generală a UE.

Fiecare stat membru este într-o poziție fiscală și economică diferită și acesta este motivul pentru care Comisia se pronunță în favoarea depunerii unui efort diferențiat de consolidare fiscală, adecvat pentru fiecare țară. În conformitate cu Pactul de stabilitate și de creștere, aceste strategii ar trebui să se axeze pe progresele realizate în termeni structurali, mai degrabă decât în termeni pur nominali și să includă o structură a ajustării care să sprijine atât creșterea, cât și echitatea socială. O asemenea abordare diferențiată contribuie, de asemenea, la reajustarea dezechilibrelor de cont curent.

Pactul de stabilitate și de creștere conferă cadrul adecvat pentru o ajustare fiscală flexibilă și eficientă. Obiectivele fiscale sunt exprimate în termeni nominali, și acest lucru domină deseori titlurile de pe prima pagină. Cu toate acestea, Pactul pune accentul pe poziția bugetară subiacentă și, prin urmare, efortul de consolidare recomandat de Consiliu este exprimat în termeni structurali.⁶ În consecință, dacă aceste condiții sunt îndeplinite, unui stat membru i se poate acorda o perioadă mai lungă de timp pentru a-și corecta deficitul excesiv în cazul în care o situație economică mai gravă decât se estimase nu îi permite să atingă obiectivul convenit. De exemplu, în cursul anului 2012, termenele stabilite pentru Spania și Portugalia de a-și readuce deficitele publice sub 3 % din PIB au fost prelungite cu un an, aceste țări având la dispoziție intervalul de timp până în 2014 pentru a îndeplini acest obiectiv. După

⁶ Echilibrul fiscal este exprimat în termeni structurali atunci când este corectat pentru impactul ciclului economic și pentru măsurile cu caracter excepțional și temporare.

corectarea situațiilor de deficit excesiv, statele membre ar trebui să își atingă obiectivul bugetar pe termen mediu, ceea ce va asigura menținerea finanțelor publice la niveluri sustenabile.

Statele membre care au pierdut accesul pe piață pentru refinanțarea datoriilor, trebuie să realizeze o ajutare fiscală într-un ritm rapid în vederea restabilirii de urgență a încrederii investitorilor. Un efort susținut, astfel cum s-a convenit în cadrul programelor de ajutare economică, va facilita, de asemenea, corectarea necesară a dezechilibrelor macroeconomice. Ajutarea pozitivă din Irlanda, Portugalia și România vine în sprijinul acestor dovezi. Cu toate acestea, în Grecia, procesul a fost mai îndelungat și mai costisitor datorită combinației mai multor factori, printre care incertitudinea recurentă referitoare la punerea în aplicare a programului.

Pentru statele membre cu o mai mare marjă de manevră fiscală, stabilizatorii automați pot să își îndeplinească rolul pe deplin, în conformitate cu Pactul. Ritmul consolidării poate susține creșterea economică, dar statele membre ar trebui să ia în considerare posibilele riscuri fiscale care decurg din întârzierea consolidării, având în vedere provocările generate de nivelurile ridicate ale datoriei, perspectiva îmbătrânirii populației și potențialul de creștere relativ redus în unele țări, precum și consecințele negative pe care le-ar provoca o schimbare a percepției pieței.

Comisia va continua să acorde atenție evoluțiilor din economia reală. În special, următoarele prognoze de iarnă ale Comisiei, programate pentru începutul anului viitor, vor arăta dacă statele membre respectă direcția convenită cu privire la reducerea deficitului structural și dacă ajustările termenului pentru corectarea deficitelor excesive sunt justificate, în conformitate deplină cu spiritul și litera Pactului de stabilitate și de creștere.

Restabilirea finanțelor publice solide este un proces de durată. Normele de guvernare riguroase la nivelul UE și cadrele bugetare naționale, astfel cum sunt prevăzute în legislația UE, vor contribui la ancorarea acestor eforturi în timp. Aceste norme includ stabilirea de reguli numerice de politică bugetară, recurgerea la instituții fiscale independente și planificarea pe termen mediu, cu o supraveghere multilaterală a progreselor înregistrate.

În ceea ce privește cheltuielile din bugetele naționale, este esențial să se ia în considerare eficiența generală și eficacitatea cheltuielilor. Deși situația diferă de la o țară la alta, Comisia a recomandat aplicarea selectivă a reducerilor pentru a menține potențialul de creștere în viitor și mecanismele esențiale de securitate socială. În special, Comisia consideră că:

- ar trebui să se acorde prioritate investițiilor în educație, cercetare, inovare și energie și că acestea ar trebui consolidate, acolo unde este posibil, asigurând în același timp eficiența unor astfel de cheltuieli. De asemenea, ar trebui să se acorde o atenție deosebită menținerii sau consolidării acoperirii și eficacității serviciilor de ocupare a forței de muncă și politicilor active privind piața muncii, cum ar fi programele de formare pentru persoane aflate în șomaj și sistemele de garanții pentru tineret;
- ar trebui continuată modernizarea sistemelor de protecție socială, în vederea asigurării eficacității, a caracterului adecvat și a viabilității acestora. Reformele sistemelor de pensii ar trebui intensificate pentru a alinia vârsta de pensionare cu speranța de viață, pentru a restricționa accesul la regimurile de pensionare anticipată și pentru a permite prelungirea vieții profesionale. Tot în contextul provocărilor demografice și al presiunii exercitate asupra cheltuielilor legate de

îmbătrânirea populației, ar trebui întreprinse reforme ale sistemelor de sănătate pentru a asigura rentabilitatea și sustenabilitatea, evaluând performanța acestor sisteme față de dublul obiectiv al unei utilizări mai eficiente a resurselor publice și al accesului la asistență medicală de înaltă calitate.

În ceea ce privește veniturile din bugetele naționale, tendințele recente arată că numeroase state membre au majorat impozitele pe veniturile persoanelor fizice și/sau cotele de TVA.⁷ Cu toate acestea, există în continuare posibilitatea de a transfera sarcina fiscală globală către baze de impozitare mai puțin dăunătoare pentru creșterea economică și crearea de locuri de muncă și de a determina sistemele fiscale să devină mai eficiente, mai competitive și mai echitabile. Un asemenea transfer necesită o abordare bazată pe un pachet de măsuri care să asigure o redistribuire echitabilă și care să fie adaptată situației specifice fiecărui stat membru. Acesta este motivul pentru care Comisia recomandă:

- reducerea semnificativă a presiunii fiscale asupra veniturilor salariale în țările în care aceasta este relativ ridicată și împiedică crearea de locuri de muncă. Pentru a asigura reforme neutre din punct de vedere al veniturilor, ar putea fi majorate taxe precum impozitul pe consum, taxa recurentă pe proprietate și taxele de mediu;
- obținerea de venituri suplimentare, de preferință, prin lărgirea bazelor de impozitare, mai degrabă decât prin majorarea cotelor de impozitare sau crearea de noi taxe. Scutirile de impozite, cotele reduse de TVA sau scutirile de accize ar trebui diminuate sau eliminate. Subvențiile dăunătoare mediului ar trebui eliminate treptat.⁸ Respectarea normelor fiscale ar trebui îmbunătățită prin măsuri sistematice de reducere a economiei subterane, de combatere a evaziunii fiscale⁹ și de asigurare a unei mai mari eficiențe a administrației fiscale;
- reducerea tendinței impozitului pe profit către finanțarea prin îndatorare;
- reformarea impozitării bunurilor imobiliare și a locuințelor pentru a preveni reapariția riscurilor financiare în sectorul imobiliar. În special, ar trebui reexamineate aspectele legate de sistemele de impozitare care cresc „tendința de îndatorare” a gospodăriilor, de regulă, prin scutiri de impozite pentru ipotechi.

Pentru majoritatea acestor măsuri, au fost formulate recomandări detaliate specifice fiecărei țări și au fost organizate, la nivelul UE, activități de evaluare *inter pares* pentru a examina progresele realizate și cele mai bune practici. În prezent, principala provocare este punerea lor în aplicare.

2. RELUAREA ACTIVITĂȚII DE CREDITARE A ECONOMIEI

Criza a avut un impact de durată asupra situației financiare a multor actori publici și privați, afectând încrederea investitorilor și a creditorilor, precum și eficacitatea sectorului financiar. Tensiunile de pe piețele datoriilor suverane și din sectorul bancar s-au alimentat reciproc, creând probleme grave de finanțare pentru numeroși debitori. Aceste evoluții au condus, de asemenea, la fragmentarea sistemului financiar de-a lungul frontierelor naționale, cu o limitare a activităților financiare la piețele interne naționale. Accesul limitat sau costisitor la

⁷ Comisia Europeană, „*Tax reforms in EU Member States 2012*” („Reforme fiscale în statele membre ale UE - 2012”), *European economy*, 6/2012.

⁸ În 2013, statele membre vor începe, de asemenea, să încaseze venituri noi obținute din licitații în temeiul certificatelor de emisii în cadrul celei de a treia faze a schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii.

⁹ În curând, Comisia va prezenta un plan de acțiune în vederea consolidării combaterii fraudei și a evaziunii fiscale, precum și orientări menite să asigure o bună guvernare în domeniul fiscal.

finanțare care a rezultat pentru numeroase întreprinderi și gospodării dornice să investească a fost un obstacol major pentru redresarea economică în întreaga Europă până în prezent. În același timp, nivelurile ridicate de îndatorare înseamnă că numeroși agenți economici trebuie să își reducă expunerea financiară sau să își sporească economiile. Pe termen scurt, o asemenea reducere a efectului de levier poate, de asemenea, să împiedice redresarea. Problemele sunt în special acute în statele membre vulnerabile din zona euro.

La nivelul UE sunt întreprinse acțiuni pentru a gestiona riscurile din sectorul financiar și pentru a corecta punctele slabe anterioare ale sistemelor noastre de reglementare și de supraveghere:

- s-au depus eforturi coordonate în vederea evaluării riscurilor din sectorul bancar și a recapitalizării băncilor. Recunoașterea pierderilor și „curățarea” bilanțului băncilor sunt esențiale pentru îmbunătățirea încrederii în piețe și trebuie finalizate fără întârziere;
- din ianuarie 2011 au fost instituite noi autorități de supraveghere la nivelul UE și, în prezent, acestea depun eforturi pentru a elabora un set unic de norme în vederea consolidării cadrului juridic aplicabil instituțiilor financiare. Pentru a furniza un cadru mai coerent de prevenire și gestionare a crizelor financiare este necesar un acord rapid referitor la propunerile Comisiei privind capitalul băncilor și lichiditatea, schemele de garantare a depozitelor și măsurile de soluționare a situațiilor de criză bancară;
- în prezent, se realizează o monitorizare mai atentă a nivelurilor datoriilor private și a riscurilor financiare conexe, cum ar fi creșterile speculative pe piața imobiliară, prin intermediul Comitetului european pentru risc sistemic (CERS) și al noii proceduri a UE menite să stopeze dezechilibrele macroeconomice;
- ca un element fundamental de consolidare a uniunii economice și monetare, Comisia a propus o uniune bancară, inclusiv un mecanism de supraveghere unic, sub autoritatea Băncii Centrale Europene, în vederea continuării integrării măsurilor de supraveghere a băncilor la nivelul UE. Instituirea unui asemenea mecanism va crea, de asemenea, condițiile pentru ca Mecanismul european de stabilitate să recapitalizeze direct băncile care nu reușesc să atragă capital de pe piețe.

La nivel național, statele membre pot depune eforturi sporite pentru a promova sursele alternative de finanțare, a majora lichiditățile și a reduce dependența tradițională a întreprinderilor de finanțarea din partea băncilor, de exemplu, prin:

- promovarea de noi surse de capital, inclusiv creditarea între întreprinderi, oferirea mai multor posibilități de a emite obligațiuni corporative și facilitarea accesului la capital de risc;
- reducerea întârzierii efectuării plăților de către autoritățile publice, întrucât durata medie a acestora s-a deteriorat și mai mult în contextul crizei și acest fapt creează obstacole deosebite pentru IMM-uri într-un mediu de afaceri deja dificil. Directiva UE privind întârzierea efectuării plăților care trebuie transpusă până în martie 2013 va reduce întârzierile la 30 de zile și va îmbunătăți despăgubirile în cazul efectuării cu întârziere a plăților;
- dezvoltarea rolului băncilor publice și al instituțiilor de garantare pentru finanțarea IMM-urilor. Aceasta poate acoperi unele dintre riscurile asumate de investitori

privați și poate compensa lipsa de capital propriu sau dimensiunea redusă a întreprinderii care urmează să fie finanțată, inclusiv prin noi forme de securitizare;

- scheme de sprijin inovatoare, cum ar fi schemele publice, care să le permită băncilor să se împrumute la o rată mai redusă în cazul în care acestea majorează împrumuturile pe termen lung acordate întreprinderilor sau oferă împrumuturi mai ieftine și mai accesibile IMM-urilor;
- asigurarea unei abordări echilibrate față de împiedicarea accesului pe piață în cazul creditelor ipotecare, protejarea gospodăriilor vulnerabile, evitând, în același timp, suprasolicitarea bilanțurilor băncilor. Aceasta include măsuri de introducere a regimurilor de insolvență cu caracter personal care să permită modificări aduse termenilor ipotecilor pentru a evita împiedicarea accesului pe piață.

În plus, este important ca instrumentele financiare existente sau noi la nivelul UE să fie valorificate la maximum pentru ca acestea să acționeze ca un catalizator pentru investiții bine orientate, în special pentru infrastructurile importante:

- acordarea unei sume suplimentare de 10 miliarde EUR pentru Banca Europeană de Investiții (BEI) îi va permite acesteia să furnizeze o finanțare suplimentară de 60 de miliarde EUR în următorii trei-patru ani și va debloca o sumă de până la trei ori mai mare din partea altor furnizori de finanțare;
- utilizarea de obligațiuni pentru finanțarea proiectelor reprezintă un instrument important cu partajarea riscului în vederea deblocării finanțării private, de exemplu din partea societăților de asigurare și a fondurilor de pensii, completând astfel creditarea bancară tradițională. În cadrul BEI există o serie de proiecte care sunt în prezent într-un stadiu avansat de pregătire;
- ca parte a Pactului pentru creștere economică și locuri de muncă, Comisia continuă să colaboreze cu statele membre pentru a reprograma și a accelera utilizarea fondurilor structurale ale UE în vederea sprijinirii creșterii economice, în special pentru IMM-uri. Mai mult, statele membre sunt invitate să specifice în cadrul programelor lor naționale de reformă modalitatea în care intenționează să utilizeze fondurile structurale pentru a promova prioritățile care vizează stimularea creșterii aferente următoarei runde de programe (2014-2020). De asemenea, ar trebui utilizate pe deplin facilitățile din cadrul programului pentru competitivitate și inovare prin intermediul cărora s-au mobilizat deja către IMM-uri fonduri cu capital de risc în valoare de 2,1 miliarde EUR și s-au acordat împrumuturi de 11,6 miliarde EUR.

3. PROMOVAREA CREȘTERII ȘI A COMPETITIVITĂȚII ÎN PREZENT ȘI ÎN VIITOR

Criza accelerează schimbările din economie, unele sectoare mai tradiționale fiind grav afectate, iar cele mai noi confruntându-se cu dificultăți de dezvoltare. Ritmul rapid de restructurare constituie o provocare, însă reprezintă, de asemenea, o ocazie pentru a valorifica potențiale noi surse de creștere și locuri de muncă.¹⁰ Aceste ajustări se adaugă provocărilor legate de competitivitatea pe termen mai lung cu care se confruntă multe dintre economiile noastre și deseori vizează corectarea acestor provocări. Raportul privind mecanismul de alertă adoptat în paralel cu prezenta analiză arată că evoluția competitivității prețurilor și a celei care

¹⁰ Prima ediție a Raportului de integrare a pieței unice [COM(2012)752] care însoțește această analiză prezintă cazuri de surse neexploatate de creștere. Mai multe informații pot fi găsite, de asemenea, în viitorul studiu al Comisiei intitulat „Costul non-Europei: potențialul neexploatat al pieței unice”.

nu se bazează pe prețuri contribuie în mod pozitiv la îmbunătățirea dezechilibrelor externe, deși cu unele întârzieri. Statele membre a căror piață face obiectul unei presiuni intense s-au angajat să realizeze reforme semnificative, dar mai sunt încă multe de făcut pentru a îmbunătăți competitivitatea internă și externă în rândul a numeroase state membre.

După cum se arată în recomandările specifice fiecărei țări, nu există nicio agendă general aplicabilă, ci există obiective comune, o serie de reforme de luat în considerare și numeroase exemple de bune practici – inclusiv exemple de lideri europeni de nivel mondial – din care să se desprindă învățăminte. În timp ce unele reforme pot avea nevoie de timp pentru a-și arăta efectele, altele pot oferi rezultate mai rapid.

La nivel național trebuie aplicate unele condiții-cadru, iar printre priorități se numără:

- încurajarea inovării, a noilor tehnologii și creșterea nivelurilor de investiții publice și private în cercetare și dezvoltare. Acordarea unui sprijin specific din partea autorităților publice, precum și o concurență mai mare pentru obținerea granturilor pentru cercetare vor avea un rol important în acest sens;
- creșterea performanței sistemelor de educație și de formare și a nivelului competențelor generale, stabilirea unei legături mai strânse între mediul profesional și educație;
- îmbunătățirea mediului de afaceri, prin reducerea formalităților care trebuie îndeplinite pentru a demara o afacere, simplificarea procedurilor de acordare a autorizațiilor și licențelor și a procedurilor de respectare a obligațiilor fiscale, precum și reducerea sarcinii administrative generale asupra întreprinderilor. Ar trebui depășite anumite obstacole în calea activităților din sectoarele generatoare de locuri de muncă precum construcțiile, serviciile pentru întreprinderi, logistica, turismul și comerțul cu ridicata;
- valorificarea potențialului economiei ecologice prin stabilirea unui cadru de reglementare previzibil și promovarea creării unor noi piețe și tehnologii. În special, prin intermediul unor programe de renovare mai ambițioase privind eficiența energetică – inclusiv, dar fără a se limita la cerințele Directivei UE privind eficiența energetică – se pot genera economii importante și se pot crea locuri de muncă, în plus față de beneficiile pentru mediu. O mai bună gestionare a deșeurilor, gospodărirea apelor și reciclarea au, de asemenea, un potențial puternic de a crea noi locuri de muncă, contribuind în același timp la asigurarea aprovizionării cu resurse și materiale precare.

Piața unică europeană oferă multe oportunități pentru ca întreprinderile să se poată dezvolta și consumatorii să poată beneficia de pe urma unor produse și servicii mai bune. În domeniul serviciilor, se pot obține numeroase rezultate dacă statele membre îmbunătățesc punerea în aplicare a Directivei privind serviciile prin:

- îndeplinirea obligațiilor care le revin în ceea ce privește eliminarea restricțiilor bazate pe naționalitatea sau reședința furnizorului de servicii;
- examinarea necesității și a proporționalității reglementării serviciilor profesionale, în special a tarifelor fixe, precum și a restricțiilor referitoare la structurile societăților și deținerea de capital;
- revizuirea aplicării clauzei privind libertatea de a presta servicii în vederea eliminării dublei reglementări nejustificate în diverse sectoare, de exemplu construcțiile, serviciile pentru întreprinderi și turismul, precum și stabilirea transparentă a prețurilor în ceea ce privește serviciile de asistență medicală;

- consolidarea concurenței în sectorul comerțului cu amănuntul, prin reducerea restricțiilor de exploatare, în special prin eliminarea testelor privind nevoile economice.

Performanțele industriilor de rețea din întreaga Europă au, de asemenea, un efect de domino important asupra restului economiei și pot fi îmbunătățite în mod semnificativ prin:

- crearea stimulentele adecvate pentru introducerea rapidă la nivel național a infrastructurilor de internet de mare viteză și dezvoltarea traficului de date mobile. Autoritățile trebuie să elibereze benzi de frecvență pentru serviciile wireless de bandă largă;
- asigurarea transpunerii și punerea în aplicare pe deplin a celui de al treilea pachet în materie de energie, în special degruparea rețelelor, asigurarea independenței autorităților naționale de reglementare și a competențelor necesare acestora și eliminarea treptată a unor prețuri reglementate ale energiei, protejând totodată consumatorii vulnerabili;
- accelerarea implementării cerului unic european prin reducerea fragmentării gestionării traficului aerian și îmbunătățirea organizării spațiului aerian;
- deschiderea pentru concurență a serviciilor naționale de transport feroviar de călători, în special prin acces egal la infrastructură;
- o mai bună integrare a porturilor în cadrul lanțului logistic, prin eliminarea barierelor de intrare în cazul serviciilor portuare;
- eliminarea ultimelor restricții de cabotaj pentru a îmbunătăți corelarea dintre cerere și ofertă în transportul internațional;
- aplicarea, în conformitate cu Directiva privind comerțul electronic, a unor norme armonizate referitoare la transparență și a unor cerințe în materie de informare pentru întreprinderi și pentru consumatori.

De asemenea, performanțele piețelor de produse s-ar îmbunătăți considerabil dacă organismele naționale de standardizare ar îndeplini obiectivele stabilite la nivelul UE, în special în vederea trecerii de la standarde naționale la standarde europene. Ar trebui să se utilizeze pe deplin notificarea normelor tehnice pentru produsele și serviciile TIC pentru a facilita circulația acestora pe piața unică.

4. ABORDAREA ASPECTELOR LEGATE DE ȘOMAJ ȘI A CONSECINȚELOR SOCIALE ALE CRIZEI

Pe parcursul ultimelor douăsprezece luni, numărul șomerilor a crescut cu 2 milioane, ajungând la peste 25 de milioane de persoane. Rata șomajului se ridică la 10,6 % în UE și la 11,6 % în zona euro. Numărul șomerilor de lungă durată este în creștere și aproape unul din doi șomeri nu are un loc de muncă de peste un an. Situația variază foarte mult în cadrul Europei, ratele șomajului la nivel național situându-se, în medie, de la sub 5 % la peste 25 %. Tinerii au fost cel mai grav afectați, ratele șomajului în rândul tinerilor ridicându-se la peste 50 % în anumite țări¹¹, însă și alte categorii de vârstă sunt afectate.

¹¹ Pe parcursul anului trecut, Comisia a instituit echipe de acțiune pentru a ajuta țările cu cele mai ridicate rate ale șomajului în rândul tinerilor să reprogrameze fondurile UE pentru a sprijini formarea și a oferi oportunități de angajare tinerilor. A se vedea primele rezultate la adresa: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/pdf/council_dinner/youth_action_team_en.pdf.

Având în vedere durata perioadelor de șomaj, restructurarea rapidă a economiei și dificultățile de a găsi un loc de muncă, există riscul ca șomajul să dobândească din ce în ce mai mult un caracter structural și ca un număr crescând de persoane să se retragă de pe piața muncii¹². Există, de asemenea, indicii clare cu privire la faptul că, în multe state membre, riscurile de sărăcie și de excluziune socială sunt tot mai mari¹³. Presiunea suplimentară asupra sistemelor de protecție socială influențează, de asemenea, capacitatea acestora de a-și îndeplini funcțiile aferente.

Perspectivile scăzute de creștere și decalajul între nivelul redresării economice și al redresării pieței muncii indică faptul că nu există nicio perspectivă a unei îmbunătățiri imediate sau automate în ceea ce privește situația ocupării forței de muncă. Acest lucru reprezintă o provocare majoră pentru UE în ansamblu, precum și pentru țările cel mai grav afectate, și sunt necesare acțiuni mai ferme din partea autorităților publice și a partenerilor sociali.

Pe lângă impactul crizei actuale, tendința structurală de îmbătrânire a populației și, nu peste mult timp, scăderea populației în vârstă de muncă în unele părți ale Europei reprezintă provocări deosebite. Încurajarea pensionării anticipate a lucrătorilor mai în vârstă în speranța că în locul lor vor fi recrutați tinerii este o politică ce s-a dovedit în mare măsură ineficăce și foarte costisitoare în trecut și nu ar trebui să se repete.

În ciuda nivelurilor ridicate de șomaj, există, de asemenea, indicii ale penuriei și ale neconcordanțelor în materie de competențe, anumite regiuni sau sectoare nedispunând de angajați care corespund necesităților lor. Stimularea participării pe piața muncii, îmbunătățirea nivelului de competențe și facilitarea mobilității rămân priorități urgente.

Mai multe reforme ambițioase sunt puse în aplicare în întreaga Europă. În țările care se confruntă cu o presiune financiară, au fost adoptate măsuri pentru a facilita programele de lucru flexibile în cadrul întreprinderilor, pentru a reduce plățile compensatorii pentru contractele standard și a simplifica procedurile de concediere individuală sau colectivă. De asemenea, au fost luate măsuri pentru a spori flexibilitatea în materie de stabilire a salariilor, cum ar fi simplificarea condițiilor impuse întreprinderilor de a renunța la contractele colective de muncă de nivel superior și revizuirea acordurilor salariale sectoriale.

Pregătirea în vederea unei redresări generatoare de locuri de muncă

Este esențial să se depună eforturi suplimentare pentru a îmbunătăți reziliența pieței muncii și a investi în capitalul uman, astfel încât societățile comerciale să poată efectua recrutări de personal și să se poată adapta, precum și pentru a permite mai multor persoane să rămână active și să beneficieze de oportunitățile oferite. Pe lângă autoritățile publice, partenerii sociali au un rol-cheie. Din acest motiv, Comisia recomandă, în special:

- limitarea presiunii fiscale asupra veniturilor salariale, în special în cazul persoanelor slab remunerate, în contextul eforturilor mai ample de a reduce această presiune. Reducerea temporară a contribuțiilor la fondul asigurărilor sociale sau mecanismele de subvenționare a locurilor de muncă pentru noii angajați, în special pentru cei cu un nivel scăzut de calificare și pentru șomerii de lungă durată, ar putea fi considerate, de asemenea, drept măsuri de promovare a creării de locuri de muncă, cu condiția ca acestea să fie bine direcționate;

¹² Informații mai detaliate pot fi găsite în cadrul proiectului de raport comun privind ocuparea forței de muncă anexat la prezenta analiză.

¹³ Din 2008 până în prezent, numărul de persoane expuse riscului de sărăcie și excluziune socială a crescut în 13 din cele 23 de state membre pentru care există date disponibile în anul 2011.

- continuarea modernizării piețelor muncii prin simplificarea legislației în materie de ocupare a forței de muncă și instituirea unor programe de lucru flexibile, inclusiv a șomajului parțial și a unor medii de lucru care să încurajeze prelungirea vieții active. Reducerea decalajelor în materie de protejare a locurilor de muncă între diferitele tipuri de contracte de muncă ar trebui, de asemenea, să contribuie la reducerea, în mai multe țări, a segmentării pieței muncii, precum și a muncii nedeclarate. Ar trebui monitorizat impactul ajutoarelor de șomaj pentru a se asigura respectarea unor cerințe de eligibilitate corespunzătoare și a unor condiții eficace de căutare a unui loc de muncă;
- monitorizarea impactului sistemelor de stabilire a salariilor, în special al mecanismelor de indexare și, dacă este necesar, modificarea acestora, respectând practicile naționale în materie de consultare, în scopul de a reflecta mai bine evoluția productivității și de a sprijini crearea de locuri de muncă. Este important ca nivelurile salariilor minime să păstreze echilibrul corespunzător între crearea de locuri de muncă și veniturile adecvate;
- valorificarea potențialului sectoarelor în expansiune precum economia ecologică, asistența medicală și TIC de a crea locuri de muncă, prin intermediul unui cadru juridic fiabil și orientat spre viitor, al dezvoltării de competențe corespunzătoare și al acordării de sprijin public bine orientat¹⁴.

Îmbunătățirea capacității de inserție profesională, în special în rândul tinerilor

În același timp, statele membre ar trebui să depună mai multe eforturi pentru a combate șomajul, a îmbunătăți capacitatea de inserție profesională și a sprijini accesul la locuri de muncă sau reinserția pe piața muncii, în special pentru șomerii de lungă durată și pentru tineri. Printre măsurile care trebuie luate se numără:

- stimularea serviciilor publice de ocupare a forței de muncă și intensificarea măsurilor active pe piața muncii, inclusiv îmbunătățirea competențelor, furnizarea de asistență individualizată în căutarea unui loc de muncă, sprijinirea spiritului antreprenorial și a activităților independente, precum și instituirea unor sisteme de sprijinire a mobilității. În pofida unor resurse suplimentare destinate acestor activități sau a eforturilor depuse în vederea îmbunătățirii eficienței lor, sprijinul oferit nu prea reușește să acopere creșterea bruscă, în mai multe țări, a numărului de persoane cu experiență, care sunt înregistrate și se află în căutarea unui loc de muncă;
- reducerea fenomenului părăsirii timpurii a școlii și facilitarea tranziției de la școală la muncă prin elaborarea unor stagii, a unor perioade de ucenicie și a unor modele de învățare de tip dual de calitate, și anume o educație de tip studiu în clasă, combinată cu o experiență practică la locul de muncă. Este necesar să se depună eforturi în vederea dezvoltării competențelor antreprenoriale pentru a sprijini crearea de noi întreprinderi și pentru a îmbunătăți nivelurile capacității de inserție profesională a tinerilor¹⁵;
- dezvoltarea și punerea în aplicare a unor sisteme de „garanții pentru tineret”, care să permită fiecărui tânăr cu vârsta sub 25 de ani să primească, în termen de patru luni de la întreruperea educației formale sau de la intrarea în șomaj, o ofertă de

¹⁴ În comunicarea sa intitulată „Către o redresare generatoare de locuri de muncă” [COM(2012)173] din 18 aprilie 2012, Comisia a elaborat modalități de a valorifica acest potențial.

¹⁵ La 20 noiembrie 2012, Comisia a adoptat o comunicare privind reorganizarea sistemelor de învățământ [COM(2012)669].

angajare, de continuare a studiilor, de ucenicie sau de stagiu. Aceste sisteme pot fi cofinanțate prin Fondul social european¹⁶;

- facilitarea participării pe piața muncii și a accesului la un loc de muncă pentru cea de a doua persoană care contribuie la venitul familiei, prin crearea de stimulente fiscale corespunzătoare și prin asigurarea unor servicii de îngrijire a copilului accesibile și de calitate;
- îmbunătățirea accesului la sistemele de învățare pe tot parcursul vieții profesionale, inclusiv pentru lucrătorii mai în vârstă, prin consolidarea parteneriatelor între instituțiile publice și private implicate în furnizarea, aplicarea și actualizarea de competențe specifice;
- îmbunătățirea legăturii între sistemele de educație și cele de învățare pe tot parcursul vieții și nevoile pieței muncii. Calificările obținute în urma unui ciclu de învățământ terțiar de scurtă durată (doi ani), axate pe domeniile în care a fost identificat un deficit de competențe, precum și programele de mobilitate specifice, se pot dovedi extrem de eficace în situația actuală;
- încurajarea mobilității transfrontaliere a forței de muncă prin înlăturarea obstacolelor juridice și prin facilitarea recunoașterii calificărilor și a experienței profesionale. Cooperarea între serviciile de ocupare a forței de muncă ar trebui consolidată, iar platforma EURES poate constitui baza pentru o piață europeană a muncii mai integrată.

Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei

Pe lângă aceste măsuri, sunt necesare eforturi suplimentare pentru a asigura eficacitatea sistemelor de protecție socială în combaterea efectelor crizei, pentru a promova incluziunea socială și a preveni sărăcia:

- ar trebui elaborate strategii de incluziune activă, care să cuprindă un ajutor pentru venit eficient și adecvat, măsuri de combatere a sărăciei, inclusiv a sărăciei în rândul copiilor, precum și un acces larg la servicii de înaltă calitate și la prețuri accesibile precum serviciile sociale și de sănătate, cele destinate îngrijirii copiilor, cele privind locuințele și alimentarea cu energie;
- ar trebui consolidată legătura dintre asistența socială și măsurile de activare, prin intermediul unor servicii mai personalizate („ghișeul unic”) și al unor eforturi de îmbunătățire a adoptării de măsuri de către grupurile vulnerabile. De îndată ce piața muncii se va redresa, va fi important să se elimine treptat măsurile legate de criză, asigurându-se totodată menținerea mecanismelor de siguranță esențiale.

5. MODERNIZAREA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

Reducerea finanțelor publice a dat un nou impuls modernizării administrației publice. În UE, cheltuielile publice se ridică la aproape 50 % din PIB, iar sectorul public reprezintă aproximativ 17 % din totalul locurilor de muncă.

De-a lungul anilor, mai multe state membre au întreprins măsuri pentru a spori eficiența serviciilor lor publice, precum și transparența și calitatea administrației publice și a sistemelor lor judiciare. Aceste reforme au fost deosebit de ample în țările care s-au confruntat cu

¹⁶ Comisia va prezenta în curând un „pachet de măsuri privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor”.

dificultăți financiare. Printre exemple se numără reorganizarea administrației locale și centrale, raționalizarea sistemului de salarizare din sectorul public și a guvernantei întreprinderilor de stat, reforma procedurilor de achiziții publice, evaluările periodice cuprinzătoare ale cheltuielilor și promovarea unor măsuri de eficientizare în întregul sector public, cum ar fi utilizarea într-o mai mare măsură a serviciilor comune și a soluțiilor în domeniul tehnologiei informației. În mai multe cazuri, statele membre și Comisia au cooperat, furnizând sau făcând schimb de asistență tehnică.

Diverse măsuri deja menționate mai sus, cum ar fi transpunerea integrală și corectă a legislației UE, eficiența colectării impozitelor și a sistemelor de asistență medicală, necesitatea de a reduce întârzierea efectuării plăților și rolul serviciilor publice de ocupare a forței de muncă, pot avea un impact pozitiv semnificativ și ar trebui continuate. În plus, Comisia consideră că următoarele aspecte contribuie în mod special la creșterea economică:

- aplicarea unei bune gestiuni financiare prin utilizarea deplină a oportunităților în domeniul achizițiilor publice pentru a sprijini concurența pe piață și dezvoltarea capacităților de achiziții publice electronice în întreaga piață unică. Astfel de acțiuni contribuie nu numai la o mai mare eficiență și echitate, ci și la combaterea corupției;
- simplificarea cadrului de reglementare pentru întreprinderi și reducerea sarcinii administrative și a birocrăției, în special la nivel național;
- asigurarea digitalizării ample și interoperabile a administrației publice, în scopul promovării unor proceduri ușor de utilizat pentru furnizorii și beneficiarii de servicii, precum și a simplificării și a transparenței administrative. Interoperabilitatea transfrontalieră a serviciilor online și a centrelor de cercetare din UE este deosebit de importantă;
- îmbunătățirea calității, a independenței și a eficienței sistemelor judiciare, precum și garantarea soluționării, într-un interval rezonabil de timp, a plângerilor și promovarea utilizării de mecanisme alternative de soluționare a litigiilor. Acest lucru ar trebui să diminueze costurile suportate de întreprinderi și să sporească atractivitatea țării pentru investitorii străini;
- o mai bună utilizare a fondurilor structurale ale UE, prin intensificarea, în acest an, a eforturilor în materie de capacitate administrativă pentru a garanta o repartizare mai rapidă a fondurilor neutilizate.

CONCLUZII

Economia UE iese treptat din cea mai mare criză financiară și economică din ultimele decenii. Statele membre pornesc de la situații diferite, natura și dimensiunea provocărilor cu care se confruntă nu sunt identice, iar ritmul reformelor variază. Situația este în continuare fragilă. Reformele sunt în curs de punere în aplicare și încă au loc ajustări importante, dar există indicii că, pe parcursul anului viitor, va începe să se vadă o redresare. În statele membre care au întreprins reforme profunde, apar primele rezultate ale eforturilor depuse: dezechilibrele se reduc, iar competitivitatea se îmbunătățește.

Acest proces nu vizează numai restabilirea creșterii economice, ci și punerea bazelor unei calități diferite a creșterii în urma crizei. Reformele structurale la nivel național și la nivelul UE trebuie să consolideze capacitatea UE de a fi competitivă la nivel mondial, generând o creștere internă prin activități durabile, care să doteze UE cu politicile și instrumentele necesare pentru garantarea unui viitor prosper, favorabil incluziunii și eficient din punctul de

vedere al utilizării resurselor. Solidaritatea și echitatea la nivelul statelor membre, dar și la nivelul UE vor constitui elementele esențiale în vederea garantării că eforturile depuse vor fi acceptabile din punct de vedere politic și social, fiind totodată în beneficiul tuturor.

Numeroase decizii importante au fost deja adoptate în statele membre și la nivelul UE. Acum este momentul să se continue în aceeași direcție și să se pună în aplicare cele convenite. Pentru a restabili încrederea și a reveni la creștere economică, este, de asemenea, crucial să se mențină ritmul reformelor, în special în următoarele domenii:

- finanțele publice trebuie să se redreseze pentru a-și restabili sustenabilitatea. Acest lucru este important nu numai pentru a asigura încrederea pe termen scurt a investitorilor, ci și pentru a răspunde nevoilor unei societăți în curs de îmbătrânire și pentru a menține perspectivele generațiilor viitoare. Ritmul și natura consolidării fiscale pot varia: în timp ce unele state membre trebuie să reducă rapid deficitele, altele au o marjă de manevră mai largă. Orice impact negativ asupra creșterii economice pe termen scurt poate fi atenuat prin măsuri corespunzătoare aplicate cheltuielilor și veniturilor din bugetele naționale;
- eforturile privind redresarea sectorului financiar trebuie să continue pentru a reface stabilitatea financiară și a oferi condiții mai bune de finanțare pentru economie, inclusiv prin surse de finanțare alternative. Este necesar să se realizeze progrese suplimentare la nivelul UE în vederea creării unui cadru integrat de supraveghere și a consolidării cadrului juridic aplicabil instituțiilor financiare;
- reformele structurale trebuie să fie consolidate pentru a promova creșterea economică și a stimula competitivitatea. Există încă o gamă largă de măsuri care trebuie avute în vedere la nivel național, legislația UE în vigoare acționând ca un catalizator pentru schimbare. Multe învățăminte pot fi desprinse din cele mai bune practici aplicate în statele membre și în țările terțe;
- situația pieței muncii și cea socială necesită un răspuns urgent. Intensificarea politicilor active privind piața muncii, consolidarea și îmbunătățirea serviciilor publice de ocupare a forței de muncă, simplificarea legislației privind ocuparea forței de muncă și garantarea faptului că evoluția salariilor vine în sprijinul creării de locuri de muncă reprezintă elementele esențiale ale unei astfel de strategii. Situația tinerilor necesită o atenție deosebită. În plus, ar trebui intensificate eforturile în materie de promovare a incluziunii sociale și de prevenire a sărăciei prin consolidarea mecanismelor de siguranță esențiale;
- strategiile de creștere la nivel național și la nivelul UE pot fi puse în aplicare numai cu ajutorul unor administrații publice eficiente. Mai sunt încă multe de făcut pentru a moderniza, de exemplu în domeniul achizițiilor publice, digitalizarea administrației publice, prin îmbunătățirea calității și a independenței sistemelor judiciare și prin punerea la dispoziție în mod eficace și eficient a fondurilor structurale ale UE.

Orientările oferite în prezenta analiză anuală a creșterii vor fi discutate la nivelul UE în vederea pregătirii pentru Consiliul European de primăvară care va avea loc în luna martie a anului următor și a sprijinului acordat elaborării seturilor actualizate de programe naționale și de recomandări specifice fiecărei țări. Comisia va colabora îndeaproape cu autoritățile naționale, inclusiv cu parlamentele naționale, cu instituțiile UE și cu alte părți interesate, pentru a crea un sentiment comun de apartenență și pentru a orienta progresele în contextul

eforturilor mai ample ale UE de a ieși din criză și de a pune bazele pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii în UE.